

Fanni Kestilä

MINÄ JA RITARIT

Kuvataiteen koulutusohjelma

2020

MINÄ JA RITARIT

Kestilä, Fanni
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Toukokuu 2020
Sivumäärä: 23

Asiasanat: ritari, identiteetti, sankari.

Opinnäytetyö kertoo ritareista ja tutkii niitä eri mediamuodoissa erityisesti fantasianäkökulmasta. Työn keskiössä tutkitaan ritarien identiteettiä ja sankarillisia tekoja, jotka johdattavat heidät osaksi ritarin merkitystä.

Mediamuodot koostuvat neljästä eri aihealueesta, jotka ovat videopelit, sarjakuvat, animaatio ja kirjallisuus. Näiden neljän aihealueen ritarit poikkeavat toisistaan enemmän tai vähemmän, mutta liittyvät kuitenkin toisiinsa.

Teksti alkaa pohdinnalla kirjoittajan omasta suhteesta ritareihin, minkä jälkeen tarkastellaan lyhyesti ritarien historiaa.

ME AND KNIGHTS

Kestilä, Fanni

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine art

May 2020

Number of pages: 23

Keywords: knight, identity, hero.

The thesis observes and studies knights in different media forms from the perspective of fantasy. At the centre of the text is the exploration of the gender identity of the knights and the heroic deeds that lead them to participate in the meaning of being a knight.

Media formats consist of four different subject areas, which are video games, comics, animation, and literature. The knights from these four genres differ more or less from each other but are nevertheless related to each other.

Text begins with reflection on how the author views her own contribution to the knights and briefly defines the historical origins of the knights.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	MINÄ JA RITARIT	6
2.1	Suhteeni ritareihin.....	6
2.2	Mitä ritari tarkoittaa	9
2.3	Ritarit kiinnostuksen kohteena.....	10
3	RITARIT FANTASIASSA	11
3.1	Videopeli: Tales of Vesperia	11
3.2	Sarjakuva: Princess Knight.....	12
3.3	Animaatio: Rose of Versailles	14
3.4	Kirjallisuus: Kolme muskettisoturia	16
	POHDINTAA	18
	YHTEENVETO	19
	LÄHTEET.....	22

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihevalinta juontaa hyvin henkilökohtaisesta rakkaudesta ritareiden seikkailuihin viihdemaailman kommelluksissa. Oikeiden ritarien todellisuuskuva eroaa eri medioissa poikkeuksellisen paljon esimerkiksi identiteetin osalta, romantiikan, taisteluiden, hirviöiden sekä politiikan suhteen.”

Käsittelen alussa omaa kokemustani, miksi ritarit kiinnostavat minua niin paljon ja sukutaustaani, johon ritarit liittyvät yllättävän paljon. Kaikki alkaa isovanhempieni kodista Ranskassa ja sen mielenkiintoisesta historiasta. Käyn läpi omaa sukuhistoriaani isäni äidin puolelta, sillä sain tietooni aikuisiän kynnyksellä, että sukuuni liittyy ritareita. Sukutietoa olen saanut sähköpostikirjeenvaihdolla sukulaisten kanssa.

Kolmannessa luvussa pohdin ritarillisuutta, kuinka hahmo määritellään ritariksi seikkailujensa aikana ja mitä on olla ritari. Olen valinnut kolme japanilaisen pop-kulttuurin sarjaa ja Alexandre Dumas vanhemman tunnetun teoksen: *Kolme muskettisoturia*, 1966. Käyn lyhyesti läpi tarinoiden juonta sekä mietin päähenkilöiden syitä ja seureauksia. Inspiraation ja kiinnostuksen kohteena on myös, kuinka kaksi neljästä valitsemastani ritarista on tuotu naishahmona esiin. Loppuun olen lisännyt lyhyen pohdinnan, kuinka koen teosten liittyvät toisiinsa.

2 MINÄ JA RITARIT

2.1 Suhteeni ritareihin

Nuorena matkustin usein Ranskaan tapaamaan isovanhempiani ja koin siellä ensimmäiset suuret tunteeni ritareita kohtaan Fontainebleaun metsän saniaisten suojissa sekä Fontainebleau-, Vaux-le-Vicomte- ja Versailles-palatsien/linnojen loisteissa. Asuin lapsuuteni kesät nuoren aikuisen korville Chailly-en-Bière kylän laitamalla isovanhempieni kunnostamassa, Ferme de la Fromagerie-nimisessä maalaistalossa. Isovanhempani pitivät talossa matkalaisille B&B:tä sekä olivat avanneet joulupukki- ja mediamuseon. Isovanhempani muuttivat heti naimisiin mentyään Helsinkiin ja myöhemmin Ranskaan työn perässä. Työtilanteiden muutosten myötä he päättivät muuttaa pois Pariisin alueelta ja löysivät asuinpaikakseen suurehkon maalaistalon, jonka historia alkoi pikkuhiljaa avautua heille. He tutustuivat talon entiseen omistajaan, joka kertoi talon historiasta.

Ferme de la Fromagerie-maalaistalo jo itsessään hehkui vanhaa ranskalaista loistoa ollessaan Chailly-en-Bièren kylän vanhimpia taloja sen päärakennuksen valmistuneen 1600-luvulta. Tilan vanhin rakennus kymmenysveroaitta, joka toimi aikapäivinä myös ”kirkkona”, valmistui 1440 tienoilla. Tallirakennuksen, vetohärkien navetan ja pienten asuintilojen rakennus aloitettiin 1539 Louis Fouquet’in toimesta, joka oli sukua Nicolas Fouquet’ille, Ludvig XIV rahaministerille ja Vaux-le-Vicomte'n linnan herralle.

Talo on niin sanottu umpipihainen rakennus, eli kaikki vanhimmat rakennukset ovat kiinni toisissaan muodostaen keskelle laajan kivetyn piha-alueen. Kuten aiemmin jo ehdin mainita, talon ensimmäiset asukkaat olivat sukua ”aurinkokuninkaan” Ludvig XIV:n valtakunnan finanssiministerin Nicolas Fouquettille (23.2.1615 – 23.3.1680). Nicolaksella oli sädehtivä sekä erityisen toimeentuleva ura ja hän päätti rakennuttaa omaisuudellaan arvolleen että tyylilleen sopivan asunnon. Vaux-le-Vicomten linna valmistui ja Nicolas piti hienot kutsut siellä. Kuningaskin osallistui, mutta harmistui

loistosta ja alkoi epäillä Nicolaksen kavaltaneen valtion kassan. Niinpä muutama päivä juhlien jälkeen kuningas antoi määräyksen vangituttaa Nicolas. Tämä pääsi pakene-
maan kuninkaan sotilaita, musketöörejä, sukulaistensa luokse, nimittäin tuonne
Ferme-de-la-Fromagerien taloon. Siellä Nicolas piileskeli muutamia päiviä, kunnes
hänet löydettiin.

Olet ehkä nähnyt tilan, sillä se on ikuistettuna taiteilija Jean-Francois Milletin kuului-
saan tauluun *tähkänpoimijat*. Vietin lähestulkoon kaikki lapsuuteni kesät isovanhem-
pieni kanssa Ferme-de-la-Fromagerien tilalla.

(Chailly en Bière Fayë, Ferme de la Fromagerie)

Ferme-de-la-Fromagerien 1900, Chailly-en-Bière

Tähkänpoimijat 1857, Jean-François Millet

Isäni äidin sukua on tutkittu ja se on tunnettu satojen vuosien ajalta, sillä isoäitini useat
esivanhemmat kuuluivat laajasti eurooppalaisiin aatelissukuihin. Yksi sukuhaara on
lähtöisin Skotlannin Ylämaalta. Esi-isä William (s. 1565) kuului Ogilyen klaaniin.
Koska hän ei ollut perheen vanhin poika eikä siis saanut klaanin päämiehen nimeä ja
asemaa, hänestä tuli ritari ja sotilas. Hän osallistui mm. Skotlannin ja Englannin kruu-
nujen välisiin sotiin. Williamin poika Patrik oli myös sotilas ja hän oli mukana skot-
lantilaisten ja englantilaisten jakobiittien välisessä taistelussa, joka huipentui kuului-
sassa Cullodenin taistelussa. Tämän taistelun jälkeen v. 1746 brittihallitus kielsi skot-
lantilaisten klaanien mahdollisuuden kantaa asetta ja pukeutua kilttiin tai mihinkään

muuhunkaan tartaanikankaiseen asusteeseen. Samalla klaanipäälliköiden perinnöllinen valta hajotettiin. Ogilvien suku tunnetaan etenkin skotlantilaisena ritarisukuna. Patrikin tytär Margareta avioitui saksalais-virolaisen aatelismiehen Henrik Sassin kanssa ja heille syntyi tytär Catarina, jonka jälkeläisistä muodostui vesilahtelainen Lohjelm-suku. Suku on introdusoitu Ruotsin aateliskalenteriin numerolla 1302, suvun vaakuna on Ruotsin ritarihuoneella nähtävänä.

Yksi esi-isistäni isän äidin puolelta on Ruotsin kuninkaan Kustaa Vaasan isä Eerik Juhananpoika Vaasa, joka toimi 1500-luvulla Kastelholman linnanpäällikkönä ja sai surmansa Tukholman verilöylyssä v. 1520. Kustaa Vaasa kruunattiin Ruotsin kuninkaaksi Strängnäsissä tuomiokirkossa. Kustaa Vaasa on perustanut mm. Helsingin kaupungin. Kustaa Vaasan sisar, nimeltään Margareta Erikintytär, avioitui Joachim Brahen kanssa. Brahen suku on tunnettu ja arvostettu mm. drotsin viroista, Ruotsin valtakunnan korkea virkanimi vastatessaan valtakunnan oikeusasioista.

Tämä Margareta on esiäitini sukuhaarassa, jonka jälkeläisiä ovat mm. Pietari Brahe, jolla on ollut komea sotilasura. Hänet mm. ylennettiin Smoolannin ratsuväkirykmentin everstiksi v. 1628. Hän myös toimi Suomen kenraalikuvernöörinä v. 1637-40, asuen Turun linnassa. Tuon ajan aatelismiehet, joilla oli sotilasura, olivat ratsumiehiä ja näin ollen ritareita. Brahen suvusta sukuni jäljet johtavat vesilahtelaiseen Kurki-sukuun, jolloin Lohjelmien ja Kurkien suvut yhdistyivät. Kurjet ovat yksi Suomen tunnetuimmista aatelissuvuista Vesilahden Laukosta. Laukon kartanon nykyinen omistaja Liisa Lagerstam on tehnyt paljon tutkimustyötä Kurkien, varsinkin Gabriel Kurjen ajasta Laukossa.

(Kansallisbiografia, Lohjelm-Palattu sukuseura ry, Laukon historia, Wikipedia - Laukon Kurki-suku)

Tätä taustaa vasten olen löytänyt suvuistani monia kiinnostavia henkilöitä, jotka ovat olleet oikeasti olemassa ja voin jopa lukea historiankirjoista. Heidän saavutuksistaan ja ritariajan seikkailuista, joissa esi-isäni ovat ratsastelleet, jopa hurjilla sotatereilla taistellen.

Lohjelm-vaakuna 1709, tekijä/alkuperä tuntematon

2.2 Mitä ritari tarkoittaa

Ritari on lyhyesti käsiteltynä sotilas, joka palvelee kuninkaallisia pistäen henkensä pantiksi.

Klassisen määritelmän mukaisia ritareita, raskasaseinen ratsuväkisotilas, eli 800-luvulta 1500-luvulle, tämän jälkeen ritarin nimityksestä tuli lopulta pelkkä arvonimi.

Keskiaikaisen ritarin tunnusmerkki on ehdottomasti jylhä ja kiiltävä haarniska. Haarniskat olivat niin ikään kauniita kuin käytännöllisiä niiden ollessa merkittävä teknillinen innovaatio. Haarniskaan puettu ritari oli eliittisotilas, sotakone, jonka tarkoitus oli pelottaa kiiltävällä ja jylhällä haarniskallaan.

Kun tavallinen ihminen näki haarniskaan puetun ritarin, niin tunne oli kuin näkisi jumalaisen hahmon maan päällä. Englannin kuningas Henrik VIII (1509-1547) ihanoi ritareita ja perusti kuninkaallisen asepujolan sotaseppien valmistamiseksi. Hän myös maalautti taulun Winchesterissä, joka kuvastaa pyöreän pöydän ritareita, johon on legendaarisen Kuningas Arthurin paikalle korvattu itse Henrik VIII. Maalauksesta on tullut niin että, Henrik VIII on tahtonut julistaa itsensä uudeksi Kuningas Arthuriksi.

Keskiajalla perustettiin temppeleiherrain ritarikunta ristiretkien aikaan.

Temppeleiherrat olivat alun perin vaatimattomia soturimunkkeja.

Yli sadan vuoden ajan temppeleiritarit taistelivat Pyhällä maalla Jumalan armosta.

1300-luvun alussa Temppeleiherrain ritarikunta lakkautettiin ja jäsenet joutuivat vainojen kohteeksi.

(Historian suurimmat arvoitukset, Explore)

2.3 Ritarit kiinnostuksen kohteena

Ritareista ensimmäiset, joiden arvoja aloin ihailua jo pienenä olivat kolme muskettisoturia, Robin Hood sekä kuningas Arthur ja pyöreän pöydät ritarit, kolme muskettisoturia on näistä kolmesta suurin intohimo itselleni. Varttuessani ritareista intoilulle ei näkynyt päätöstä. Kirjallisuuden romantiikka sai perhoset lentämään vatsassani, elokuvien sankarit kaksintaisteluineen innostivat kannustamaan suosimaani sankaria ja viimein peleissä, kuten *Tales of Vesperia* pystyn itse astumaan rakastamieni henkilöiden saappaisiin ja lopulta rakentamaan tarinan uudelleen omin voimin.

Ritarien jalo luonne, rohkeus kohdata vaarat ja etiketilliset käytöstavat viehättävät monelta kantilta. Tanssiaisten loistoa, taisteluita metsien siimeksessä ja romanttisia hetkiä ruusutarhassa, siitä ritarit on rakennettu ja sellainen ritari on. Ritarius on omasta mielestäni enemmän luonteenpiirre kuin pelkkä arvonimi.

Historiassa on kuitenkin yksi ritari, joka on ollut naiseuteni voima symboli, Jeanne d'Arc. Jeanne d'Arc eli vain 19-vuotiaaksi, mutta ehti silti johtaa armeijaa ja kruunata kuninkaan. Tämä "Orléansin neitsyt" on tähän päivään asti Ranskan kansallissankari ja katolisen kirkon pyhimys. Naisena on ollut hyvin voimauttavaa kuulla tarinaa voimakkaasta ritarista, joka edustaa samaa sukupuolta ja pystyy mitä ihmeellisempiin tekoihin jo 15-vuotiaana.

(Explore)

Todellisuudessa tapaa ani harvoin ritarillisia henkilöitä ja tuntuukin siltä, että ritarit ovat vaipuneet täysin viihdemaailman syövereihin.

3 RITARIT FANTASIASSA

3.1 Videopeli: Tales of Vesperia

Tales of Vesperia on henkilövetoinen roolipeli, joka sijoittuu maailmaan nimeltä Terca Lumireis. Oleellinen osa ihmisten arkea ja kaupunkien elämää ovat Blastia-kivet, jotka toimivat energian muotona ja niiden avulla paikalliset ovat rakentaneet eräänlaisia suojakenttiä kaupunkien ja kylien ympärille. Nämä suojat pitävät hirviölaumat poissa urbaaneilta alueilta suojellen paikallisia asukkaita. Tarinan keskiössä on entinen ritarikokelas Yuri Lowell, joka pyrkii palauttamaan varastetun Blastian takaisin kotikulmilleen. Kuitenkin matkan edetessä hän joutuu seurueineen yhä syvemmälle poliittisiin kiemuroihin, ja lopulta myös maailma olisi pelastettava. Tarinan keskiössä kansalaisia suojelee rykmentti ”Imperial knights” joista suurimman osan ritarius riippuu täysin puolustettavan rahapussin koosta. Rykmenttiä johtaa tosin Yurin pitkäaikainen ystävä, Flynn Scifo, joka toimii jokaista apua tarvitsevaa kohtaan kuin kunnan ritari. Tosiaan Yuri ja Flynn ovat tarinan ainoat epäitsekkäät ritarit, jotka haluavat vain kansalleen parasta.

Ritarihahmo Yuri on näennäisesti kylmä ja etäinen protagonist, mutta todellisuudessa hän sankarillisesti välittää enemmän läheisistään kuin itsestään. Vaikka Yuri Lowell ei enää virallisesti kannata ritarin arvonimeä on hänen ritarillinen luonteensa sekä arvonsa muuttumaton. Hän suojelee prinsessaa vaaroilta, tukee lannistettuja tovereitaan hädän hetkillä ja sankarillisesti uhmaa korruptoitunutta vallankäyttäjää. Lopulta Yuri saa sankarillisen onnellisen loppunsa, joten tarina päättyy klassisesti hyvän kukistuksessa pahan ja näin ollen sankarit elävät elämänsä onnellisina loppuun asti.

Mikä tekee Yurista niin erityisen, että halusin hänet mainita? Olisin voinut valita kenet tahansa pelihahmon, joka kantaa ritarin titteliä ja puolustaa maataan ja pelastaa prinsessoja. Yuri nousee minulle tärkeäksi hahmoksi mainita hänen päättäväisen

asenteensa takia. Yuri on myös erilainen käytökseltään. Hän on mielenkiintoinen ja hauska hahmo kun hän keskustelee tovereidensa kanssa ja heittelee väliin sarkastisia ja kyynisiä huomautuksia. Yuri lopetti ritarikokeluutensa nähdessään, kuinka Imperial knights, joka on pelin kuninkaallisten sotilas voimat, käyttäytyy epäilyttävästi ja kunnianttomasti. Tämä ei sovi Yurin maailmankuvaan.

Kunnialliset hahmot ovat hyvin kiehtovia. He eivät suostu toimimaan arvojen vastaisesti vaan kääntyvät muokkaamaan maailmaa heille sopivaksi.

(Namco Bandai)

Yuri Lowell 2008, Namco Bandai

3.2 Sarjakuva: Princess Knight

Osuma Tezuka aloitti *Princess Knight* -sarjakuvan 1953 ja sai sen päätökseen 1956. Sarja oli omalla tavallaan edellä aikaansa ottaen sarjan peruseriaatteen huomioon.

Teos alkaa luvulla ”Olipa kerran” ja kaikki alkaa taivaasta, kun Arkkienkelit antavat lapsille sukupuolen, jonka lapset kantavat synnyttyään maan päällä. Kuitenkaan kaikki ei mene suunnitellusti johtuen eräästä enkelistä nimeltä Tink. Enkeli Tink kysyy eräältä syntymättömältä lapselta tämän sukupuolta ja kun lapsi on kykenemätön vastaamaan kysymykseen ollessaan jonon viimeisenä eikä näin ollen vielä saanut omaa sydäntään.

Tink leikkisyydeltään ei välitä seurauksista ja pakottaa lapsen nielemään kähveltämänsä pojan sydämen julistaen hänet pojaksi. Lapsi ei ollut siirtynyt jonosta pois ja kun hänen vuoronsa koitti, antoi Arkkienkeli lapselle tytön sydämen ja nieltyään sen lapsi paljastaa nielleensä kaksi sydäntä, molemmat sukupuolet.

Arkkienkeli kauhistuu ja pakottaa Tink enkelin maahan varmistamaan lapsen syntyvän tytöksi ja noutamaan pojan sydämen lapsen sisältä. Lapsi on kaiken kauheuden lisäksi kuninkaallista sukua ja valtakunta toivoo hartaasti pojan syntymistä, jotta valtakunta saisi uljaan perillisen, prinssi Saphiren.

Princess Knight kertoo enimmäkseen, siitä kuinka prinsessa joutuu salailemaan koko elämänsä prinssiksi piilotellen, ettei valtakunta sorru ja ilkeä sukulainen ota valtaa omiin käsiinsä. Matkan varrella Saphire kokee monia vastoinkäymisiä, kuten isänsä kuoleman, vallankumouksen ja orjuuden menetetyt valtakuntansa laitamilla.

Saphire myös kokee sokkeloisen rakkaussuhteen naapurimaan prinssiin. Romanssia mutkistaa tapaus, että Saphire kohdatessaan prinssin naamioitui vaaleaan pitkään peruukkiin, ettei prinssi tunnista häntä. Prinssi on täysin naamioituneen prinsessan pauloissa, eikä ymmärrä neidon todellista henkilöllisyyttä edes silloin, kun saa selville vaaleahiuksisen naisen olevan Saphire –ja maan prinsessa. Hiukset olivat liiankin suuri hämäys. Kun Saphire menettää aatelisarvonsa ja kansansa tuen hän seikkailujen kautta ryhtyy taistelemaan oikeuden puolesta lainsuojattomana ritarina kulkien nimellä Phantom Knight.

Juonellisestihan tarina on kuin käännelty versio Robin Hoodin seikkailuista, johon on lisätty sukupuolellisia konflikteja ja taikuutta. Tosin tämän tarinan uljas lainsuojaton on täysin kahden sydämensä armoilla ja se tuodaan aika ajoin hyvin selkeästi esille. Saphiren taistellessa ilkeän sukulaisensa kaartilaisia vastaan tekee miehinen sydän

hänestä rohkean ja pelottoman soturin, joka taistelee vailla kuolemanpelkoa. Rakkau-
den solmut taas saavat naisen sydämen pakahtumaan aina kun naapurimaan prinssi
ilmestyy kuvioihin, Sapphire suorastaan muuttuu täysin avuttomaksi neidoksi hädässä
prinssin lähetyvillä.

Juonen syventyessä mukaan saapuu toinenkin ritari, joka sattumoisin on myös nainen,
Friebe. Friebe kumoaa säännön sydämen määrittelevästä sukupuolijakaumasta ja on
loistava miekkailija ja ritari, joka ei lankea avuttoman neidon rooliin edes pukeutues-
saan mekkoon.

(Tezuka Osamu)

Sapphire 1953, Osamu Tezuka

3.3 Animaatio: Rose of Versailles

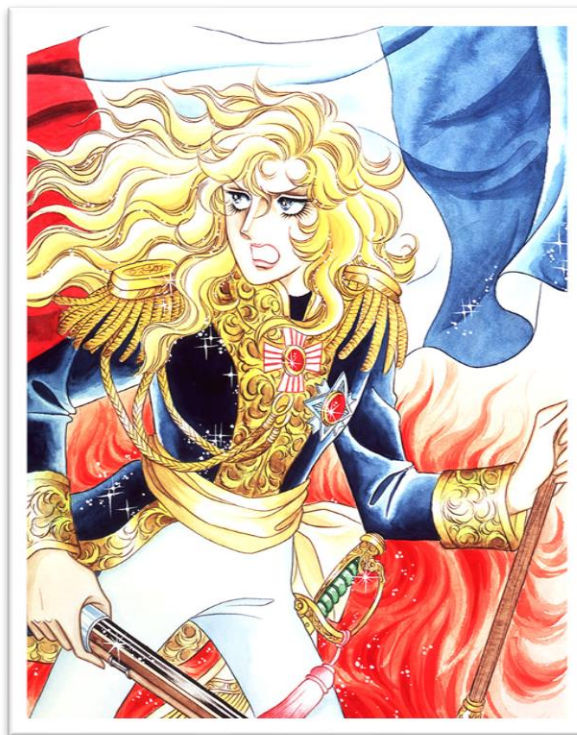
Japanilainen tv-sarja on valmistunut vuonna 1980 ja siinä on 40 jaksoa. Teos perustuu
Riyoko Ikedan mangaan 1972 - 1973, joka sekoittaa todellista historiaa ja kuvitteellisia
henkilöitä ja tapahtumia 1700-luvun Ranskassa.

Tarinan päähenkilö on Oscar François de Jarjayes, joka miehen nimestä ja tavoista huolimatta on oikeasti nainen. Kenraali Jarjayesillä on viisi tytärtä, ja hän toivoo kovasti poikaa. Kun kuudeskin lapsi on tyttö, isä päättää antaa tälle pojan nimen ja kasvattaa poikana. Oscarista tulee lopulta sotilaskomentaja ja hänen tehtävänsä on huolehtia Ranskan hovin turvallisuudesta. Tarinassa Oscar toimii tulevan Ranskan kuningattaren, Marie Antoinetten henkivartijana. Hovissa on tiedossa, että mieheltä vaikuttava urhollinen kuninkaan soturi Oscar on oikeasti nainen. Oscar liikkuu luontevasti kahden sukupuolen välillä; tosin omien sanojensa mukaan viihtyy itse enemmän miehenä kuin naisena.

Oscarin uskollisuus hovia kohtaan joutuu koetukselle, kun kansaa sorretaan ja ihmiset näkevät nälkää. Niinpä Oscar osallistuu Ranskan vallankumoukseen, vaikka sankari onkin aiemmin palvellut kuninkaallisia. Oscar kuitenkin valitettavasti kaatuu taistelussa, vallankumous onnistuu ja kuninkaalliset lopulta vangitaan sekä teloitetaan. Sarjan loppua ei siis voi kuvailla lauseella "Ja he elivät onnellisina elämänsä loppuun saakka." Päinvastoin.

Oscarin ritarillisuus ilmenee hänen kunniallisissa tavoitteissaan ja urhoollisissa toimitaan. Kuten jokainen sankari, kokee Oscar myös monet taistelut niin miekan kuin sydämensä kanssa. Jännitystä luova Oscarin iänikuinen taistelu sukupuolensa ja Ranskan suojelemisen kanssa saa katsojan toivomaan Oscarille voitokasta loppua, jota hän ei tule koskaan saamaan.

(Tokyo Movie Shinsha, MyAnimeList)

Oscar François de Jarjayes 1972, Riyoko Ikeda

3.4 Kirjallisuus: Kolme muskettisoturia

Alexandre Dumas vanhempi oli aloittanut tarinan kirjoittamisen löytämiensä historiallisten muskettöörien päiväkirjoista sekä Gatién de Sandrasin osittain kuvitteelliseen elämäkertaan d'Artagnanista. Hahmot ovat nimiltään päiväkirjoista poimittujen sankarien todellisia nimiä, mutta persoonat ja tarinat tosin ovat keksittyjä ja mukana vain ripaus todellisuudesta.

Huimapäinen d'Artagnan aloittaa matkansa kotikylästänsä kohti muskettisoturihaaveitaan kuningas Ludvig XIII palveluksessa isänsä poismenon myötä. Seikkailu alkaa isän kolmen lahjan saattelemana: vanha, uskollinen hevonen, viisitoista écutä (hopearahaa) sekä neuvot: ” Jos satut pääsemään hoviin, mikä kunnia saattaa hyvinkin tulla osaksesi, koska kuulut vanhaan, hyvään aatelissukuun, pidä yllä arvokkaasti ja ylpeästi aatelis-nimeäs, jota esi-isäsi ovat kantaneet kunniakkaasti yli viisisataa vuotta. Älä

alistu kenenkään muun kuin kardinaalin ja kuninkaan tahtoon. Nykyaikana aatelismies pääsee eteenpäin vain rohkeudellaan. Joka arkailee hetkenkään verran, päästää ehkä juuri silloin käsistään aarteen, jota kohtalo hänelle tarjoaa. Sinä olet nuori ja sinun on oltava rohkea kahdestakin syystä: ensiksikin olet gascognelainen ja toiseksi olet minun poikani. Käytä pelkäämättä hyväksesi kaikkia tilaisuuksia. Etsi seikkailuja. Olen opettanut sinut käyttämään miekkaa. Sinulla on rautaiset jäntereet ja teräksiset nyrkit. Miekkaille aina kun saat siihen tilaisuuden. Kaksintaistelut ovat kiellettyjä, mutta koska niihin niin ollen vaaditaan kaksin verroin rohkeutta, sinun on taisteltava niin usein kuin mahdollista.” (Dumas Alexandre vanhempi, 1966, 14)

Kuten odottaa saattaa, käy d’Artagnan käsiksi moniin taisteluihin pelottomana vihollisiaan uhaten. Pariisiin päästyään sankarimme ystäväystyy kommellusten kautta kolmeen muskettisoturiin, Athos, Porthos ja Aramis. Sankarit seikkailevat Ranskan hurmaavilta lääneiltä aina Lontoon sumuisiin öihin yrittäen estää kardinaali Richelieun salakavalat juonet ja hänen kätyreidensä pistävät haasteet.

Muskettisotureita ei yleiseltä kantilta ehkä liitetä ritareihin vaan sotureihin, mutta itse olen yhdistänyt näiden kolmen sankarillisuuden ja uskollisuuden hyvin ritarillisiksi piirteiksi. Kuten olen jo aiemmin maininnut, mielestäni ritarius on enemmän luonteenpiirre kuin arvonimi.

Huomioitavaa on tietenkin seikka, että jokaisen muskettisoturin on oltava aatelissukua. Silloin sotureilla tärkeät taidot kuten, ratsastus, miekkailu ja käytöstavat ovat hallussa eikä ikäviä, niin sanottuja, ”rahvaan piirteitä” tule hovin käytävillä tapahtumaan. Tosin neljästä sankaristamme kolme, d’Artagnan, Aramis ja Porthos käyttäytyvät välillä tavernassa kuin rahvaat konsanaan vapaailtoinaan ryypäten ja naureskellen kovaan ääneen. Sankarit pitävät kuitenkin mölyt mahoissaan tosipaikan tullen.

Tärkeä huomio kolmen musketöörin välillä on neljän sankarin yhteinen luottamus toisiinsa ja siitähän onkin syntynyt sanonta, joka elää nykyäänkin kaikkien korvilla, *yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta*.

(Dumas Alexandre vanhempi)

Les Trois Mousquetaires 1800, Maurice Leroy

POHDINTAA

Mitä sitten opimme tästä? Elävätkö satujen ritarit onnellisena elämänsä loppuun ja saavat ansaitun päätöksen seikkailuilleen? Ratkaisu on simppele, toisinaan.

Fantasia on riippuvainen jännityksestä ja sankarien kokemista vaikeuksista, joka tosiaan tekevät heistä sankareita. Ilman tarinan keskeisiä konflikteja, taisteluita ja romansseja tarinan henkilöt eivät olisi mitään ja näin ollen ritariaksi eteneminen olisi mahdotonta. Todellisuudella on tosin osansa eskapististen ritarien luonnin yhteydessä. Miten muuten, onhan tarinoiden luojien saatava tarinoihin jotain mikä vetoaa katsojaansa.

Rose of Versailles ja *Kolme muskettisoturia* ovat pääsääntöisesti todellisia tapahtumia, joihin on lisätty ripaus jotain mitä historiallisesti ei ole tapahtunut. Nämä ripaukset kuvitteellisuutta kuitenkin tekevät tarinasta jännittävän ja nimenomaan

mielenkiintoisen. *Tales of Vesperia* ja *Princess Knight* ovat ääripää eli täysin fantasian armoilla olevia satuja. Tarinoissa kuitenkin on yksi yhtenäisyys eli mielikuvitus. Walt Disney tapasi sanoa: ”If you can dream it, you can do it.” joka kääntyy suomeksi ”Jos pystyt kuvittelemaan sen, pystyt tekemään sen.” ja lainaus on jäänyt elämään Disneyn tuotannolla lainauksena tähän päivään. Walt Disney ei tosin liity tämän enempää kirjoitukseeni, vaikka hänkin toi ritareita valkokankaalle.

Sadut ja erityisesti kansantarut liittyvät mielikuvitukseen yrittäen selittää muun muassa luonnonilmiöitä hirviöiden ja jumalien keinoin kuten maanjäristykset ja ukkosen. Näille hirvityksille keksittiin fyysinen muoto, lohikäärmeistä jättiläisiin, ja kuka olisi parempi vastustaja näille hirvityksille kuin uljaat ritarit. Kiiltävään haarniskaan sonnustautunut hevosenselässä ratsastava säkenöivä hahmo suorastaan huutaa merkityksellisyyttään päästä sankarin virkaan.

Tarinoita on moneksi ja ritarit ovat päässeet ja pääsevät edelleen elämään ihmisten sydämissä rakastettavina ja uljaina sankareina, jotka pelottomina uhmaavat, jos minkä sortin vaaroja.

YHTEENVETO

Rakkaus ritareita kohtaan on syvä ja hyvin henkilökohtainen. Taiteellisesti töissäni ritarillisuus ei ehkä näy niin selvästi. Olen veistäjä ja melko abstrakti tekijä, jonka pääaineena toimii muste ja kultainen akryylispray-maali. Töissäni ehkä paistaa uhkaavuus ja lujuus, jotka voi liittää ritareihin.

Aloitin taiteellisen toimintani piirtäjänä ja silloin pystyi näkemään kuinka barokki ja rokokoo aikakausina olivat vahva lähde työskentelylleni. Sarjakuvien kautta pystyin tuottamaan alter egoani, joka ehkä ketään yllättämättä oli juuri ritari. Pop-kulttuurin kautta ritareita on tuotu valkokankaalle, televisioon ja videopeleihin ja näin pääsy

rakastamaan aiheeseen helpottui huomattavasti ja muokkasi olemustani ja tavoitetta olla kuten ritari.

Lapsuuteni maisemat ruokkivat tätä entisestään. Ranskassa on kylä nimeltä Chailly-en-Bière jonne isovanhempani muuttivat löydettyään suurehkon maalaistalon, josta tuli minulle lapsuuden hieman erilainen mummola. Maalaistalolla oli paljon historiaa jopa jo vuodelta 1440 joka teki lapsuuteni tuntumaan seikkailulta saniaisten suojissa. Talon mielenkiintoisin historiallinen tarina on Vaux-le-Vicomten herran jännittävä paikoilu kuningas Ludvig XIV:n ja muskettisoturien hampaista.

Luulin pitkään, että tämä olisi minulle ainoa liite historiallisiin ritareihin, mutta yllätyksekseni aikuisella iällä sain sukututkimuksien kautta tietooni, että olen sukua ritareille aina Skotlantiin asti. Vaikka se kuulostaa hienolta niin koin itse tämän melko naurettavaksi, kun kuulin tästä ensimmäisen kerran.

Mainitsin jo aikaisemmin sarjakuvat ja kuinka ne vaikuttivat innostukseeni ritareihin mutta ehkä kuitenkin animaatio on muokannut ihastustani ritareihin todellisuudessa eniten. Animaatiosarjoja ritareista on tehty paljon eri studioilta ja lapsuuden VHS kaapista löytyi piirrettyjä liittyen aiheeseen melko paljon. Yksi paistaa ylitse muiden, *Lady Oscar*. Suomeen oli tehty suomeksi dubattu versio *Rose of Versailles* sarjasta, joka kulki nimellä *Lady Oscar* ja tämä nimenomainen VHS oli niin kovassa katsonnassa, että lopulta se kului katselukelvottomaksi. Oscar ei ollut vain ritari, hän oli myös nainen. Nuoren tytön sydän oli pakahtua Oscarin suostuessa hurjiin kaksintaisteluihin ja suojellessaan Marie Antoinetta rikollisilta. Piirroslehtiöt ja kopiopaperit olivat täynnä sankaria, joka pystyi, vaikka mihin. Myöhemmällä iällä sarjakuvat alkoivat kiinnostaa enemmän ja japanilaiset sarjakuvat veivät huomion kaikesta. Piirtotyö kehittyi ja vaikutteet olivat huomattavan selvät, tosin aiheissani ritarit ovat pysyneet aina. Kirjallisuus ei tosin meinannut aluksi ottaa syöttiä ollenkaan ja syy tähän oli pitkään tutkittu lukihäiriö, joka tuntui jopa hävettävältä nuoresta tytöstä.

Eräänä kesänä kuitenkin löysin Alexandre Dumas vanhemman klassikko kirjan ”Kolme muskettisoturia” ja muistin katsoneeni aiheesta monia sovituksia mutten koskaan aiemmin ollut alkuperäistä teosta lukenut. Se oli kuin salaman isku kirkkaalta

taivaalta ja kirja oli ahmittu loppuun kahdessa päivässä. Kynä koski jälleen paperia ja hahmot koristivat jälleen luonnoslehtiötä.

Ritarit ovat elämässäni olleet aina ja aina tulevat olemaan. Liittyykö tämä kuitenkin taiteelliseen suoritukseeni? Kyllä. Kaikki mitä olen ja mistä pidän, näkyy taiteessani. Ei ehkä niin selkeästi kuin odottaisi, mutta tarvitseeko kaiken olla selkeää? Työskentelyni on yhtä erityistä minulle kuin suhteeni ritareihin.

LÄHTEET

Dumas Alexandre vanhempi, 1966. Kolme muskettisoturia 1. (suom. Salonen M.)
Norja: Dovre

Bandai Namco, 2013-2019. Tales of Vesperia: Definitive edition

Explore, 2019. Keskiaika. Oslo: Bonnier

Historian suurimmat arvoitukset, 2019. Temppeliritareiden salaisuudet. Oslo: Print Best

Tezuka Osamu, 2011. Princess Knight part 1. New York: Vertical

Tezuka Osamu, 2011. Princess Knight part 2. New York: Vertical

Tokyo Movie Shinsha, 1979-1980. Rose of Versailles. Perustuu Ikeda, Riyoko luomaan sarjakuvaan. Tokyo: Nippon Television Network

Walt Disney, USA 2015. Tuotanto PBS

NETTI LÄHTEET

Tezuka Osamu Official

<https://tezukaosamu.net/en/manga/559.html>

(luettu 4.5.2020)

MyAnimeList

https://myanimelist.net/anime/338/Versailles_no_Bara

(luettu 4.5.2020)

Chailly en Bière Fay

http://www.mairie-chailly-en-biere.fr/?page_id=67

(luettu 4.5.2020)

Ferme de la Fromagerie

<https://fermedelafromagerie.pagesperso-orange.fr/>

(luettu 4.5.2020)

Kansallisbiografia

<https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/194>

(luettu 4.5.2020)

Wikipedia

https://fi.m.wikipedia.org/wiki/Laukon_Kurki-suku

(luettu 4.5.2020)

SUKUHISTORIA LÄHTEET

Lohjelm-Palttu sukuseura ry

<https://lohjelpalttu.yhdistysavain.fi/sukuhistoriaa/>

(luettu 4.5.2020)

Laukon historia

<https://www.narvasoft.fi/laukko/laukonhistoria.htm/>

(luettu 4.5.2020)

